

של ראש־השנה שאחריו היתה שבת. אחרי שראיתי פרה במצב קשה של קדחת חלב וידעתי שיש לפני שלושה ימי חג, החלטתי להשתמש בתרופה עתיקת יומין והכנסתי אויר לעטין ה־פרה. היא קמה אחרי 2–3 שעות.

הרושם שלי הוא שההפסדים הנגרמים ע"י שמירת השבת קטנים יותר מתשלום משכורות לרופאים בשבתות ובחגים.

ל ס י כ ו ם

משקי הקיבוץ הדתי הוכיחו שאפשר לקיים משק חלב מפותח בעל רמה תוך שמירת שבת. כמו כן הוכח שאפשר לקיים רפת מבלי שרופאים ומזריעים יעבדו בשבת.

נוסף על כך הצלחנו להגיע לכך שגם לרפתן יש שבת. הרפתן תורם את חלקו בתורנות כמו כל חבר אחר בקבוצה והוא פנוי לבלות את שבתו לפי רצונו הוא.

משה כ"ץ

שלוחות

ב"ה, י"ג טבת תשל"א

לתורנים ומסתכל על העדר. לדוגמא: פרה ש־דורשת, אפילו אם היא עדיין לא להזרעה, שמים את כרטיס ההזרעה שלה על השולחן על־מנת לרשום את תאריך הדרישה. הרישום כמובן נע־שה רק ביום ראשון. דרך אגב, איננו מזריעים בשבת וגם לא משתמשים בפר עזר ובכל זאת ההתעברות אינה יותר גרועה מאשר ביתר משקי עמק בית־שאן ועמק הירדן, בהם מזריעים בשבת.

4. עזרה רפואית

אין אנו קוראים לרופא בשבת. איך בכל זאת מסתדרים? במשך למעלה מעשרים שנה, מאז שיש לנו בקר בעמק בית־שאן, היו לנו שתי המלטות שבהן לא הצלחנו להסתדר ונאלצנו לשחוט את המבכירות במוצאי שבת.

לגבי קדחת חלב, כבר שנים אנו מזריקים לפרות החולות במחלה זו קלציום מתחת לעור. עד היום לא היו לנו כל נזקים מזה. כל הפרות שחלו בשבת הבריאן. נכון הוא שההבראה באה יותר מאוחר.

להלן תיאור של מקרה שהיה בליל ראשון

הרישום — מכשיר ניהול חיוני לענף הרפת

(2) רשימת אינוונטר זכרים; (3) דפים לריכוז פרטי קניות בקר; (4) דף לחישוב שינוי ה־אינוונטר החי בסוף השנה; (5) דף לרישום וחישוב השינוי במלאי המספוא.

ב) כרטיסי הרישום היומי

אלה דפים מנייר עבה לכל אחד מן הפרטים כדלקמן: (1) כרטיס יומן ייצור חלב — המל־טות — ימי עבודה; (2) כרטיס יומן הוצאת וקניית בקר; (3) ארבעה כרטיסי יומן חלוקת המזון, בצבע שונה לכל אחת מן השלוחות (פרות, עגלות, עגלים, יונקים). כרטיסים אלה מסוכמים בסופו של כל חודש והסיכומים מוע־ברים אל „הדו"ח החודשי של ענף הרפת" ואל „כרטיסי הסיכום החודשי" (ראה להלן).

צוות של מדריכים לגידול בקר של שה"מ (נתן פוקס, זאב גל, אלי סמסון ובעזרתו של מנחם זוהר) גיבש הצעה חדשה למערך טפסי רישום. תחילתו של מערך רישום חדש זה בדפי רישום אשר הוכנסו לשימוש במשקי לשכת ה־הדרכה רעננה, ע"י נתן פוקס ונוספו אליו דעיר נות שנקחו משיטת הרישום שהונהגה במשקי לשכת ההדרכה עכו ותוספות, שינויים ושיפורים מכל השיטות הנמצאות בשפע במשקים בכל רחבי הארץ. מערך הרישום החדש מורכב מפנ־קסים ודפי רישום בגודל אחיד, ואלה חלקיו:

א) ספר האינוונטר

של רפת החלב והפיטום

זו חוברת כרוכה ובה: (1) רשימת אינוונטר נקבות לרישום הפרטים על כל הפרות והעגלות;

ג) הדו"ח החודשי של ענף הרפת

גם זו חוברת בה רושמים את פרטי התשומה והתפוקה החודשיים בשלושה העתקים (אחד לרכז המשק, אחד להנהלת החשבונות ואחד לשימוש הרפת). כאן רושמים את פרטי תנועת העדר, ייצור החלב והבשר, סיכומי ההזנה לפי השלד הות וביקורת החלב.

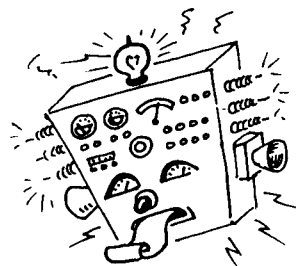
ד) כרטיסי הסיכום החודשיים

אלה שוב דפי נייר עבה אליהם מעבירים כל חודש סיכומים מפורטים של: (1) ייצור החלב והבשר; (2) תנועת העדר; (3) 4 כרטיסי סיכום הזנה, בצבע שונה לכל שלוחה; (4) דף סיכום ההזנה לכל העדר.

כל אחד מהדפים האלה מאפשר מעקב חודשי מפורט על הייצור ומגלה סטיות מן המתוכנן או מנורמות ההזנה המקובלות. מתאפשר סיכום כלכלי מידי של התשומה והתפוקה על-מנת להסיק מסקנות מידיות לתיכנון הענף לשנה העוקבת.

מערכי הטפסים הועברו במחצית חודש ספטמבר 1970 לעשרות אחדות של משקים בכל רחבי הארץ, לשימוש נסיוני לשנה החקלאית המתחילה ב-1 לאוקטובר 1970.

הצוות שתיכנן את המערכים יודע שיש דברים רבים הלוקים בחסר והדורשים תיקון, ועל כן מתבקשים המשקים שקיבלו את המערכים לרשום

הערותיהם והמלצותיהם ולהעבירם אלינו, כדי שנוכל לשכלל ולשפר את „המהדורה השנייה“, אשר תצא לאור לקראת שנת תשל"ב עבור כל המשקים שיהיו מעוניינים בה.

נוסף לכך, בכוונתנו לבחון את האפשרות של ביצוע הסיכומים באמצעות מיכון משרדי, על מנת לקבל מיידע רב יותר ומהיר יותר.

ל סי כ ו ם

הרישום המסודר והמעודכן איננו מטרה בפני עצמה — הוא נועד לתת לנו מיידע מירבי על תהליכי הייצור שבוצעו — על מנת להסיק מסקנות להמשך תיכנון הייצור אשר יבטיח מירב ריווחיות.

אלי סמסון

שה"מ, לשכת הדרכה בית-שאן

